

Izbeje vsak četrtak in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 12 din., pol leta 7 din., četrti leta 4 din. Izven Jugoslavije 25 din. Naročnina se pošlje na upravištvu "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Aduška cesta št. 5. List se dopušča do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para.

Poštnina v državi SHS pavšalirana.

Uredništvo: Koroska cesta št. 5, Rokopisi se ne vračajo. Upravištvu sprejema naročnino, inšerate in reklamacije. Cene inšeratom po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštnine proste. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.603. Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

9. številka

Maribor, dne 2. marca 1922.

56. letnik.

Sinovi so prodali mater.

Propast tvoja iz tebe, Izrael. Te svetopisemske besede mi prihajajo ne hote na um, ko preiščujem usodo našega slovenskega domovine.

Slovenija je od početka našega narodnega preporoda hrepenela po političnem ujedinjenju. Ogromni prekrat v Evropi jeseni 1918 je prinesel uresničenje našega skrbno negovanega ideala: politično zedinjenje slovenskih pokrajin. Ne samo optimisti — svetlogledi — marveč tudi taki ljudje, ki gledajo na svet skozi črne naočnike, so zatrdno verovali, da bo ta politična tvorba vsaj tako trajna, kakor je trajna naša skupna država, v koje okvirju je bila ustvarjena zedinjena Slovenija.

In bila bi ta tvorba trajna, da je niso upropastili njeni lastni sinovi. Tvoja propast iz tebe, Slovenija!

Bridko bi mogla ter mora Slovenija potožiti z znanimi besedami: Vzgojila sem sinove, oni pa so me zaničevali. Nadejala sem se, da bodo tisti, ki jih je moj narod poslal v prestolnico naše države, branili mene, mojo svobodo in moje pravo, pa so me prodali.

Da, prodali! To je prava beseda. Prodali so lastno mater nevaležni sinovi. Demokrat, samostojnej in socialdemokrat — tako se pišejo ti trije slovenski bratje, ki so prodali prava svojih matere.

V sredo je bilo, 22. februarja je bilo v Beogradu je bila se zakonodajnega pododbora. Na dnevnem redu je bilo vprašanje o usodi nedeljene Slovenije. Četiri sinovi Slovenije so zastopali pravdo svoje matere: dr. Hohnjec, dr. Kukovec, Rajar in Etbin Kristan. Pa le prvi se je z vso vnemo potegoval za Slovenijo in njeno pravo, za politično, gospodarsko in kulturno pravo, ter je nastopal zoper vsako deljenje in slabljenje tega prava. Vsi trije ostali so privolili v ono delitev in slabitev, ki so jo Sloveniji prisodili sedanji politični mogotci, ki imajo v svojih rokah vso oblast v naši državi.

Dr. Hohnjec je porabil tudi to zadnjo priliko, kakor je upotrebil vsako prejšnjo, ki se mu je nudila, da je z vso odločnostjo poudaril zahtevo slovenskega naroda po nedeljivosti Slovenije ter to zahtevo še enkrat podpri s stvarnimi in krepkimi razlogi. Dr. Hohnjec je tudi bil edini, ki je v seji glasoval za nedeljeno Slovenijo in zoper delitev na ljubljansko in mariborsko oblasti.

Vodja slovenskih — pošteni Slovenci naj oprostite, če take ljudi še imenujemo Slovenci — demokratov dr. Kukovec se je na vso moč potrudil srbske, hrvaške in muslimanske poslance prepričati, da je slovensko ljudstvo popolnoma zadovoljno z delitvijo Slovenije in s tem, da se nje mu odvzame samouprava in avtonomija.

Grdno, kakor navadno je bilo postopanje slovenskih samostojnežev. To Judežev duše, ki so slovensko samostojnost prodale za ministrske stolčke, podpredsedniška mesta in poslaniške službe ter razne druge dobre denarne vrednosti, igrajo svojo izdajalsko vlogo dosledno in do zadnjega. Slovensko samostojnost so zanesli na pokopališče centralizma ter jo zagrebili in pokopali z lastnimi rokami. Njihov zastopnik poslanec Rajar je v imenu stranke izjavil, da popolnoma sprejema predlog vlade, da se razdeli Slovenija ter da se ljubljanski oblasti pridružijo ti le štajerski skraj: brežiški, sevniški in laški. Njegov štajerski tovariš Drogenik se je po Sloveniji široko ustil, da bo preprečil pri klopitve štajerskega Posavja ljubljanski oblasti, ter je v to svrhu kazal celo kopicu protestov iz štajerske. Na odločilno sejo zakonodajnega pododbora pa junak Drogenik niti prišel ni.

Ze prej je iz Beograda izginil, kakor kaifra.

Tretji centralistični bratec, ki je vreden obeh dveh drugih, socialnodemokratski vodja Etbin Kristan se je njima pridružil z izjavo, da je delitev Slovenije na dve pokrajini in priklopitev štajerskega Posavja in premogovniškega ozemlja ljubljanski oblasti na metna, ter da jo v glavni sprejema kot edino zadovoljno. Da centralista Kristana zadovoljuje taka razdelitev, radi verjamemo. Ne verjamemo pa, da bi centralistična ureditev države in ukinjenje slovenske avtonomije in samostojnosti zadovoljila slovenske delavce in nekdanje socialdemokratske volilce. Večina tistih ljudi ki so pri volitvah v ustavotvorno skupščino glasovali za socialnodemokratskega kandidata, je to storila za to, ker je verovala socialdemokratskim agitacijskim gestom o republikli, svobodi in samostojnosti. Če bi se socialnodemokratska stranka pred volitvami bila pokazala taka, kakor jo dosedaj dokazujejo njena dejanja, kot centralistična in zato protislovenska in protiljudska, bi ne dobila niti polovice tistih glasov, ki so bili oddani za njene kandidate.

Pri prihodnjih volitvah pa bo slovensko ljudstvo popravilo napako, ki jo je lilo storilo 28. novembra 1920. Dalo bo socialni demokratom isto brc, kakor demokratom in samostojnežem, tisto krepko in uničujoče brc, katero zaslužijo oni, ki so prodali pravo svoje matere.

Nekaj krivic najhujšega bremena.

(Iz govora poslanca Janeza Brodarja v narodni skupščini dne 23. februarja pri debati o dvanajstih.)

Omejiti se hočem samo na eno točko in sicer na izdatke za vojsko. Ti izdatki so razmeroma največji in bremena, ki nam jih naklada vzdrževanje armade, ne zahtevajo od nas le samo mrtvega denarja, ampak mnogo več: zahtevajo od naroda to, kar mu je najljubše, njegove sinove. Zato je dolžnost vsakega narodnega zastopnika, da obrne na to točko vso svojo pozornost in da nadzoruje s paznim očesom, kako se porablja velikanske denarne svote za našo armado, in dalje, kako se postopa z njihovimi sinovi ki služijo v vojski daleč od rojstne hiše.

Slabo postopanje z vojniki.

Prav nič ne pretiram, ako trmam, da vsi ti stroški, ki jih mora našo ljudstvo plačevati za armado, ne bolijo tako, kakor bolijo to, ako naše ljudstvo sliši, kako krivično se postopa z našimi sinovi v vojski. Zato so se moji tovariši, kakor tudi jaz, že opepetovano obrnili na g. vojnega ministra ter mu predložili razne pritožbe, kako naj bi se ne postopalo z vojniki, ako hočemo, da bodo res ljubili to našo državo tisti, ki morajo nositi težko vojaško breme in od katerih bo morebiti država še enkrat tirjala njih življenje.

Rad priznam, da smo mnogokrat videli pri merodajnih gospodih dobro voljo, da hočejo popraviti nerednosti, ki se dogajajo. Toda žalibog, v celoti moram reči, da je ostalo še mnogo nečistot in nepravilnosti, ki se dogajajo dan za dnem. Zato si dovoljujem, obrniti se danes ponovno na gospoda vojnega ministra. Obžalujem le, da ga ni tukaj, da bi čul pritožbe, ki mi prihajajo skoraj dan za dnem, da bi tako čimprej odpravil nepravilnosti, o katerih tožijo vojniki. Dovolji bi si radi tega opozoriti ga na nekatere nedostatkosti pri ravnanju z vojniki v naši armadi, ki so v tem ali onem oziru mozu iz ljudstva bolj znane, nego samemu vojnemu ministru, ki ne more imeti toliko stika s tistimi, ki tr-

pe krivico, kakor je to mogoče meni, ki sem na deželi in tako vedno v stiku z ljudstvom. Pri tem me vodi dvojni namen. Najprej hočem koristiti narodu, od katerega sem poslan v Belgrad. Drugi razlog je, da koristim državi, ki dela danes veliko krivice našemu delu našega naroda, ki bi bil mogočna opora kržavi, če bi bil zares enakopraven in od vlade upoštevan.

Če govorim o napakah, ki se dogajajo v vojski, moram razlikovati — med krivicami, ki jih dela naše vojno ministrstvo samo s svojimi povelji, in med krivicami, ki jih delajo razni častniki in podčastniki z zlorabo svoje oblasti. Pri tem pa moram red vsem naglasiti, da ne govorim o častnikih in podčastniki v slošnem. Rad priznam in pritrdim, da se nahačajo v naši armadi častniki in podčastniki, ki se veliko trudijo, da bi odpravili vse nepravilnosti in neokrednosti iz naše armade čimprej. Od teh ne govorim, pač pa o onih, kateri zlorabljajo svojo oblast.

Krivic našemu Orlu.

Začnem pri krivicah vojnega ministrstva. Tu moram predvsem omeniti zloglasno povelje vojnega ministrstva z dne 1. septembra 1921 številka 17.061, s katerim se prepoveduje vojakom, ki so člani orlovske organizacije, vsak stik z njihovo organizacijo. Ničesar mi pa ni znanega, da bi bilo vojno ministrstvo prepovedalo kaj takega tudi tistim vojakom, ki so člani sokolske organizacije. Priznam, da tega ni storil sedanji gos od vojni minister. Tudi sem prepričan, da bi tega ne bil nikdar storil niti njegov prednik, ako bi ne vladala v naši vladi in v naših vojaških krogih tako velika nevednost in nepoučenost o razmerah v Sloveniji. Kdo izmed Srbov se potruži, da bi spoznal razmere v Sloveniji od blizu, kako stvari v resnici stoe? Kdo izmed Srbov je zmožen, čitati slovenske časopise? Kaj še le, da bi jih razumeli! Jaz poznam le samo eno politično osebnost, ki se je potrudila, da spoznava razmere v Sloveniji in ki jih je prišla proučevati v Slovenijo na lice mesca. To je edini gospod Stojan Protič.

Belgrajska nepoučenost o naših razmerah je naš največji sovražnik. Ta nepoučenost je zapelala tudi gospoda vojnega ministra do nekulturnega in protidržavnega čina, da je pričel dejansko preganjati orlovsko organizacijo. Ali je gospodu ministru znano, kako postopajo v tem oziru kulturne in napredne države, kakor n. pr. Francija ali Čehoslovaška? Kakor je vam znano, so lansko leto katoliške tovađne organizacije vseh narodov priredilo veliko slavnost v Strassburgu, katere so se udeležili tudi Orli iz Slovenije ter dobili visoko odlikovanje. Pri tej slavnosti sta bila častna predsednika predsednik francoske republike Millerand in generalisimus Foch. Na Čehoslovaškem pa se dovoljuje vojakom Orlom, ki so na dopustu, da sodelujejo pri svojih organizacijah. Tako se postopa v naprednih državah.

Brez prikriivanja izjavljam, da smatramo vsako vlado kot škodljivo slovenskega naroda, ki preganja orlovsko organizacijo. Sramota je, da je vlada nasleda intrigam in spletnju od strani demokratskih in samostojnih obrekovalcev. Zakaj se vlada ni toliko potrudila, da bi bila dobila o Orlih pravilne informacije na licu mesta? Dobila bi jih bila lahko že od Srbov samih, kateri žive v Sloveniji. Kajti mi imamo o Srbih še toliko dobrega mnenja, da mislimo, da ne derejo vsi slepo za lažmi in obrekoivanji, katera trojico razni obrekovalci našega naroda.

Ker mi je znano nekoliko slučajev, da se čisto po nepotrebnem in brez kakega pravega razloga nastopa surovo proti našim fantom ki so člani orlovske organizacije, izjavljam: Če te ne

prenehalo, bomo mi poskrbeli, da bo imena dotičnih vojaških predstojnikov izvedela vsa slovenska javnost in da bodo tako izročeni zaničevanju našega ljudstva in vseh dobro in pošteno mislečih. Prepričani naj bodo, da stoji za njimi velika večina slovenskega naroda. Dolžnost nas poslancev Jugoslovanskega kluba pa je, da bomo lazno zasledovali način nastopanja vojaških oblasti proti našim vojakom in da ne bomo nikoli odnehali, dokler se pre' ali slej ne odpravijo vse krivice, ki se dogajajo našim fantom. Upam in prepričan sem, da bo zmajala poštenost in pravica, ne pa laž in krivica. Upam tudi, kakor že rečeno, da bo gospod minister ukrenil vse potrebno, da se napravi temu škandaloznemu počen anju enkrat konec.

Samostojni proti branilcem slovenskih fantov.

Beograd, 23. febr. 1922.

Samostojni in demokrati iz Slovenije so se pokazali v pravi luči! — Ko je poslanec Jugoslovanskega kluba in predsednik Jugoslovanske Kmetске zveze Janez Brodar danes v razpravi o dvanajstih govoril o armadi in vojaštvu, so poslanci Samostojne Kmetijske stranke in bivši minister dr. Kukovec s svojim nastopom branili vlado in one, ki so krivi, da se slovenskim vojakom v kasarnah godi slabo. Značilno je, da so se našli ravno slovenski poslanci, ki so s svojimi vpadi hoteli prepričati, da ne bi skupščina in javnost zvedela za krivice, ki se godijo našim fantom. Samostojna in liberalci so s tem činom pokazali, da jim je trpljenje naših ljudi deveta briga in da so se iz strahu za vladna korita popolnoma prodali sedanji protiljudski in nasilni vladi.

Poslanec Brodar je v svojem govoru, ki je vzbudil v zbornici zanimanje, na podlagi dokazov ostro prijel vojnega ministra in celo vojaško upravo radi nerednosti, ki so se dogajale posebno v Sloveniji ob zadnji mobilizaciji meseca novembra in ob vpoklicu rekrutov ob Božiču 1921. S pismi, katera pišejo slovenski vojaki iz mnogih garnizij, je Brodar pribil številne sekature, trpljenje in preganjanja slovenskih in katoliških vojakov.

Ko je govornik govoril o šikaniranju naših Orlov, so se samostojni poslanci krohotali. Brodar jim je, sklice vaje se na znani odlok nekakega vojaškega poveljnika proti Orlom, dokazoval, da vse res napredne države, na primer Francija, podpirajo kulturne mladinske organizacije, le v Jugoslaviji se preganja one organizacije, ki hočejo mladino kulturno in нравno dvigniti.

Vojni minister je dne 22. februarja na neko interpelacijo v zbornici sam priznal, da je ob priliki vpoklica rekrutov ob Božiču in Novem letu vsled mrazu na železnicah in v kasarnah zbolelo nič manj nego okoli 6000 vojakov, a 300 pa jih je celo umrlo. Nek zemljoradnik je napravil medklic: „To je hušje, kot bitka pri Kumanovem“. V seji finančnega odbora dne 1. februarja je sam demokrat Milan Pribičević ogorčeno napadel vojaško upravo in vojno ministrstvo radi slabega postopanja z vojaštvom. Vsi pametno in trezno misleči ljudje obsojajo način, kako se danes postopa ponekod z vojniki. Le slovenski samostojni poslanci Mermolva, Majcen in drugovi so z dr. Kukovcem vred trdili, da si to Brodar in njegovi tovariši izmišljujejo. Slovenski fantje in starši, kaj pravite pa vi k temu?

Poslanci Jugoslovanskega kluba so imeli prav, ko so klicali poslancem Samostojne in demokratom: Izdajci!

Mi stojimo na stališču: Če hočemo imeti dobro armado, morajo se vse kri-

vite, ki se v armadi godijo, odpraviti. To stališče je v imenu naših poslancev povdarjal poslanec Brodar.

Slovensko ljudstvo sodi samo: Ali imamo prav ali ne!

Dvanajstine in izmišljeni proračun.

V oktobru praznujemo četrto leto, odkar smo si ustvarili svojo državo, in danes, ko se bliža ta obletnica, nas obdajajo čudni občutki: kamorkoli pogledamo, bodisi na Češko, v Avstrijo, Bolgarijo, Nemčijo itd., povsod opazujemo delavnost, vztrajnost, dviganje občega blagostanja, utrjevanje denarne vrednosti; le pri nas gre vse mesto naprej — nazaj! Nesposobni in sebični državniki so privedli našo domovino do vsega pomisleka vrednega gospodarskega stanja. V Curihu plačujejo za naših 100 K komaj 1 švicarski frank in 55 santimov, inozemstvo nam prav ne zaupa in ne da za obnovo potrebnih kreditov, s parlamentom postopa vlada samovoljno, v deželi valovi nezadovoljnost, korupcija in sunevolja pa sta zavzele že toliko seg, da ju ljudstvo ne more več prenašati.

Glavna pravica vsakega parlamenta je dovoljevanje državnih izdatkov. Te pravice si parlament ne sme pustiti nikdar vzeti. Pri nas je seveda drugače; Pašičeva vlada si je za mesec marec in april dovolila izredni kredit v znesku 76 milijonov dinarjev pri tem pa odklonila kontrolo in "radovednost" Narodne skupščine. Najznačilnejše na tej stvari pa je dejstvo, da ta vlada uporabljala ta ogromni kredit v neumestni in javnosti neznanne svrhe. Zagrebški list so odkrito pisali, da bo vlada uporabljala ta kredit za podkuževanje vplivnih nasprotnikov sedanjega režima na Hrvaškem. Tako torej! Za obnovo razdrapanih prometnih sredstev, za povzdigo narodnega gospodarstva in za omiljevanje socialne bede nimajo denarja, ker ga razmetujejo za koristolvske, temne svrhe. In pri vsem tem še se javnost čudi, odkod silna draginja, nezadovoljnost in padanje denarne vrednosti.

Jasno sliko zavoženega gospodarstva vladnih strank nam dajejo razprave v finančnem odboru Narodne skupščine. Sedaj že tičimo v zadnji polovici meseca februarja in vlada še do danes ni predložila celemu parlamentu rednega budžeta ali proračuna za l. 1922. Vsled silne nesigurnosti, v kateri se nahaja, se ni upala stopiti s proračunom pred zastopnike ljudstva. Zatekla se je k opasnemu sredstvu: k dvanajstini. Proračun, v kolikor so ga obdelovale in pretresovale sekcije finančnega odbora, je glasom zatrdila uplivenih članov parlamenta — izmišljen, saj se je vendar ugotovilo, da ministri ne predlagajo točnih števil in natančnih podatkov. Številke se ne vjemajo! Ta neovrgljiva resnica se zrcali iz odgovora žel. ministra Staniča na interpelacijo nekoga poslanca. Minister je sam priznal, da so številke, predvidene v proračunu za ministrstvo saobračaja, napačne in ne odgovarjajo resnici. — O proračunu vojnega ministra pa je izrekel najboljši sodbo poslanec demokrat Milan Pribičević, vpokojeni podpolkovnik in brat ministra Svetozarja Pribičevića, ki je rekel, "da je budžet (proračun) vojnega ministra lažljiv in izmišljen. Proračun prosvetnega ministra Pribičevića je bil ba, je tako pomamljivo in površno izdelan, obenem pa tako neasen, da ga je finančni odbor v katerem sedijo večinoma zastopniki vladnih strank, vrnil vladi.

Jugoslovanski klub, ki se bori v vseh odborih proti nasilju večine, je spoznal veliko nevarnost, katera preti vsled brezglave finančne politike sedanjih vladincev celi naši očetnjavi. Zato je podal poslanec Vlado Puharjak v imenu svojih tovarišev dne 21. t. m. v seji Narodne skupščine svojo možgano in odkritosrčno "odvoje" no mišlje je". Jugoslov. klub zahteva čimprejšnjo predložitev rednega proračuna za l. 1922. V današnjih kritičnih časih je postopanje vlade, ki se vedno globlje pogreza v proračunske provizorije (dvanajstine — dvanajsti del leta: mesečne izredne potrebe), neodpustljivo. Jugoslovanski

klub obsoja dovoljevanje dvanajstine na podlagi izmišljenega proračuna za leto 1920-21, kateri se je v dvanajstinih za januar in februar zmanjšal za celih 107 milijonov 651.031.00 dinarjev in 54 milijonov 400.625.36 K; posledica brezglavega zmanjševanja se pokazuje v dejstvu, da najvažnejša ministrstva ne morejo z dovoljimi krediti izhajati in da naknadno zahtevajo vedno več. Na ta način se kljub zagotovitvi vlade ne bo dalo prav nič prihraniti, nasprotno pa se bo moral budžet povečati. Nadalje obsoja Jugoslovanski klub način gospodarstva, ki se je v zadnjih mesecih uveljavil v prometnem in gradbenem ministru. V obeh ministrstvih odvijajo razna dela, sklepajo pogodbe, parlament pa za vse to ni dovolil kreditov.

Posebno pozornost je Jugoslovanski klub posvetil dejstvu, da se vlada glede državnih dohodkov (davkov, carin, taks in pristojbin) ne ozira na dejanske razmere in da še danes ne misli na izenačenje davkov po vsej državi. Zahteval je v imenu malih posestnikov, obrtnikov in delavcev, v imenu najrevnejših slojev v Sloveniji in Dalmaciji, da se eksistenčni minimum (davka prosti del dohodkov) povisa od 4800 K vsaj na 10.000 kro. Da se ta kritvica vsaj nekoliko popravi, je potrebno, da se to izvrši že sedaj v dvanajstinih za marec in april, ker se bo v mesecu marcu vršila odmera dohodnine in bi sicer postala do ločba v lin. zakonu za l. 1922, ki določa znesek 10.000 K, brezpredmetna.

V znak protesta proti slabemu državnemu gospodarstvu, proti izžemanju in obdačevanju revnih slojev je Jugoslovanski klub glasoval proti predloženim dvanajstini. S tem je padla značilna sodba o dvanajstinih in izmišljenem proračunu.

Samostojni in soc.-demokrati odobrili gospodarstvo sedanje vlade.

In zopet se je pokazalo, da so zeleni samostojni in rdeči socialdemokrati tisti, ki vladi dovoljujejo davke in izdatke kakor vlada hoče in vlada zabteva. V petek, 24. februarja se je vršilo v narodni skupščini glasovanje o začasnem proračunu ali dvajsetinih za marec in april. Jugoslovanski klub, v katerem so poslanec Kmetške zvere ozir. Slov. ljudske stranke je po svojih govornikih: Gosarju, Skulju in Brodarju izjavil, da ne more glasovati za dvanajstine, ker sedanja vlada sploh pametno vladati in gospodariti ne zna. Isto so izjavili tudi zemljoradniki, socialni demokratje, republikanci in narodni socialisti. Če bi vsi ti poslanci pred glasovanjem za pustili zborovalno dvorano, bi bilo na vzočih premalo poslancev in — vlada bi dobila brco. S tem bi v tej seji tudi padle dvanajstine. Tak padeo pomeni nezaupnico vladi.

In kaj se je zgodilo. Samostojni in rdečkarji so ostali v dvorani in so glasovali za vladni predlog, t. j. za poročanje in izterjevanje ogromnih davčnih bremen in za razmetavanje milijard in milijonov. V domovini vpije Mermolja, Drotenk, Golouh, Kristan in drugi, da oni niso za nove in visoke davke, da niso krivi slabega vladnega gosodarstva, a v Beogradu, — kjer se odločuje, pa glasujejo za vsak vladni predlog, oziroma socialni demokrati s svojo navzočnostjo pripomorejo do sklepnosti.

Z glasovanjem za začasni proračun so samostojni odobrili vladno gospodarstvo, odobrili, da se sme naprej gultiti kmeta z neprimerno zvišanimi davki, da se sme naprej postarati navadi izmetavati milijarde za vojaštvo, a da se za srednje in nižje stanove nima sredstev za zboljšanje položaja. Ministrom so dovolili plače nad 800000 K vsakemu letu. Samostojni in socialisti so s svojim glasovanjem in navzočnostjo v zbornici odobrili politiko sedanje vlade, ki je kriva, da vrednost našega denarja vsak dan grozno pada. Te stranke so sokrivi, da se vsled padea naše valute draginja vedno huša in huša. Ministrom, generalom, visokim uradnikom se dajejo stotnoškronske plače, kmet, delavec, obrtnik, srednji in nižji državni nastavlenci pa s svojimi družinami vred

vsled razmer, ki vlada o pri nas, ter vsled dragine obupavajo.

In za tako vlado, za tako čedno gospodarstvo gredo poslanci Samostojne in socialdemokratske stranke črez drn in strn.

Ko bodo agenti teh dveh strank zo pet prišli med naše ljudstvo, jih nazhenite, kakor zaslužijo.

Poslanci Slov. ljudske stranke so v znak ostrega protesta proti slabemu gospodarstvu, velikim davkom in proti zapostavljanju Slovencev in krivic, ki se nam godijo od strani vlade, zapustili dvorano. Isto so storili tudi srbski kmetje.

Politični ogled.

Kraljevina SHS: Pred par par dnevi je vlada predložila finančnemu odboru zakonski predlog o odgoditvi trg. skih izplačil v inozemstvu. Ta predlog je vlada zasnovala na pritisk raznih leograjskih velekapitalistov, bankirjev in trgovcev, ki so v inozemstvu svojčas nakupili velike množine raznega blaga, katerega pa nihče ni plačal. Vsled silnega padanja naše denarne vrednosti — v Curihu plačujejo za 100 naših kron 1 švicarski frank in 55 santimov — in naraščanja vrednosti inozemskih valut so prišli o njej i špekulativni st. no zagato. Sedaj ne morejo brez izgube izplačati svojih dolgov in zato so se zatekli k finančnemu ministru dr. Kumanudju (demokratu), kateri jim je priskočil z omenjenim zakonom na pomoč. Odlaga je plačil v inozemstvu ako je odrejeno s posebnim zakonom, imenujemo moratorij. Vlada, ki je z moratorijem zaščitila par veriznikov in kapitalistov, je državo s tem silno oškodovala. Vrednost dolarja bo zopet padla, ker inozemstvo upravičeno ne more več zaupati našim trgovskim krogom. Zakonski predlog o moratoriju je finančni odbor že izročil narodni skupščini. Kljub temu, da so vse gospodarske ustanove v Sloveniji in deoma na Hrvaškem odločno zavrnile vladno nakano, ni upanja, da bi večina narodne skupščine zakon o moratoriju odklonila. Za nadaljno padanje denarne vrednosti in rastočo dražnjino je sodgovoren tudi g. minister Pucel, ker je vlada, ktero podpira njegova stranka, predložila parlamentu ta neumestni zakonski predlog.

Italija: Po dolgotrajnih pogajanjih med posameznimi parlamentarnimi skupinami je vendarle prišlo do sestave nove vlade. Novi ministrski predsednik je Facta. Vlado so sestavili narodni demokrati in popolari (to je italijanska ljudska stranka).

Nemčija: Iz Pariza poročajo, da je Nemčija plačala dne 27. februarja peti obrok vojne odškodnine v znesku 31 milijard zlatih mark.

Madžarska: Na Madžarskem se vrši o mrzlične priprave za volitve v narodno skupščino. Volilni zakon je sprejet in objavljen. Po vsej deželi se vršijo politični shodi vladnih strank, ki hoče voditi zmerno politiko. Shode metijo takozvani "probujajoči se Madžari", neke fašistovske tolpe, katerim smrdi samoodločba ljudstva.

Izobraževalni tečaji

mariborskega okrožja SKSZ se vršijo po sledečem redu:

1. za dekanijo Dravsko polje v Hoča h dne 6. marca ob 11. uri dopoldne.
2. Za dekanijo Jarenina v Sent Jurju dne 8. marca ob 10. uri dopoldne.
3. Za dekanijo Ptuj v Ptuj u dne 13. marca ob 10. uri dopoldne.
4. Za dekanijo Slov. Bistrica v Slov. Bistrici dne 9. marca ob 10. uri dopoldne.
5. Za dekanijo Velika Nedelja pri Veliki Nedelji dne 16. marca ob 10. uri dopoldne.
6. Za dekanijo Maribor desni breg Drave v Ruša h dne 22. marca, ob 10. uri dopoldne.
7. Za dekanijo Zavrče v Zavrčah dne 27. marca ob 11. uri dopoldne.
8. Za dekanijo Marenberk v Marenberku dne 15. marca ob 10. uri dopoldne.

Vabljeni so vsi odborniki izobraževalnih društev, Mladenških zvez in urlovske odsekov itd.

Gospodarstvo.

Iz seje odbora Kmetijske družbe. Predsednik je poročal, da se je v Beogradu napravila v ministrstvih zopet velika neumnost. Sodji, ki pridejo iz Nemške Avstrije ali iz Cehoslovaške k našim vinogradnikom, bi se morali še ori nas na novo cementirati. S to naredbo bi se seveda uničila vsa trgovina z vinom. Ministrstvo se je naprosilo, da to naredbo ukine, ker je bedasta. Ministrstvo se je sicer hudo zavarovalo proti izrazu "bedast", toda ukrenilo ni ničesar.

Kako lepo skrbi samostojni minister za nas Slovence. Kmetijska družba je že ponovno zahtevala od ministrstva, da dobi 20 vagonov jare pšenice za Slovenijo. Ministrstvo je res kupilo 100 vagonov jare pšenice na Češkem, toda od teh je dobimo v Slovenijo le 5 vagonov. 1 vagon bodo razdelili zastonj, 4 pa po znižani ceni. Govorili so homo pozne o ne-ristranski razdelitvi tega semena.

Samostojneži na vladi lepo skrbijo za kmeta! Kmetijska družba za Slovenijo je prosila ministrstvo za olajšave glede tarifov na železnici za kmetijske pridelke. Prošnja se je zavrnila, ker demokrasko-samostojni ministri nimajo sreca za kmetijstvo, pač pa ponujajo sami olajšave pri voznih raznim sokolskim društvom.

Demokrasko-samostojna vlada nima sreca za našega kmeta. Na poziv odbornikov Kmetijske družbe je družba vložila prošnjo na ministrstvo poljoprivrede, v katerem vlada samostojni mesar Pucel, da bi dobili živinore,ci od mono olske urave živalsko sol po znižani ceni. Ministrstvo gosp. Pucela je javilo, da se prošnja ne ugotu. Kar je torej za kmeta dobrega, se ničesar ne ustrezne. Korupcija se vrši le za stranko.

Kje so sedaj gg. Mermolja, Urek in Drotenk? Pred volitvami so obljubljali samostojni kmetom sveta nebesa. Sedaj so na vladi in odločujejo o usodi kmeta in jim ničesar ne pomagajo. Kmetijska družba se je obrnila na poljedelsko ministrstvo s prošnjo za večje podore za plemenske bike, mermjasee itd. Vse odkloneno. Slovenski kmetje se zahvaljujejo samostojnežem za nadaljno zasto, sfo.

Kmetje! Čujte in strmite! V proračun e ostavljenih za govedore o le samo 80.000 K za varstvo koristnih ptičev pa 180.000 K. Kako bodo uporabili teh 180.000 K za varstvo ptičev, še ne vemo. Slišali smo pa, da hočejo nastavitvi par samostojnih agentov, ki bodo lovili ptičekakaline.

Važnejši kmetijski opraki v marcu.

Poljedelstvo.

Vozovi, plugi, brane itd. se pregledajo, vsi poškodovani deli se da o popraviti. Deteljiska prebrana. Vse tudi travnike, ker je mnogo mahu. Zelo dobro za uničenje mahu je umetni gnoj: karnit in kostna moka. V težki zemlji se dobro vrašeno žito prebrana, v lahki se jovala z valari. Krčine in mravljičnjaki so travnikih se razkopleo. Pri ugodnem vremenu se začne od srede mesca napreže se seti oves in poletno žito; nive za okopavine se nagnojijo in preorjejo.

Vinarstvo.

Splošna rez v vi ogradu. Trsje se osnaži od stare skorje. Ovi nasadi se ta mesec pri ugodnem vremenu že razsadijo, če ne, se pa vinograd vsaj izkolči, potreba zemlja zravna s la nira). Začne se tudi s pomladansko kopjo v vinogradu.

Kletarstvo.

Priprava sodov za drugo pretakanje, zračenje kleti.

Sadjarstvo.

Začetkom mesca se reže, še cepiči. Ovita grevesca se koncem mesca odvieo. stara slora, mah in lišaji se ostržejo. Drevje se snaži fer redči še v tem mescu.

Vrtnarstvo.

Priprava gred za spomladansko saditev, se se salata, šinača, zelje, v to, le grede tudi kumare.

Hmeljarstvo.

Hmelj se ta mesec obreže, postavljamo se koncem meseca tudi že hmeljovi drogi.

Ta mesec je pravcati spomladanski mesec. Kmet ima vedno polne roke dela, saj sta od pridnosti pomladi odvisna cel uspeh in letina. Posebno važen je pa ta mesec za vinogradnika, ki ima v tem mesecu posla čez glavo. Upamo, da bo njegov trud v jeseni poplačan in nam bo Lubi Bog tudi letos podelil dobro vinsko letino.

K ustanovi vi glavnega vinogradnega Saveza v Jugoslaviji.

Pravica za ustanovitev velike organizacije vinogradnikov so doiskana in so na razpolago vsem in teresentom proti vpošiljati 1 din. v znakah pri podpisani „Glavni zvezi jugoslovanskih vinogradnikov v Mariboru“.

Vinogradniki! Kakor vsem stinovom, treba je tudi nam, velike, močne organizacije; treba je tudi nam zastopstva in vodstva, da si zasiguramo naš obstoj! Ne dajmo se od trenutnih na videz dobrih vinskih cen prevariti! Ne držimo rok krčjem in ne čakajmo, da nas zaloti usoda nepriljubljena! Pomislimo, da pridelamo v normalnih časih več vina, nego ga sami rabimo, in da moramo skrbeti za izvoz naših proizvodov! Pomislimo nadalje, da Italija, Madžarska in druge prijateljske in neprijateljske vinorodne države komaj čakajo rednih trgovskih odnosov z nami, da preplavijo naš vinski trg s svojimi vini, ki jih vsled ugodnejših klimatičnih in drugih razmer veliko ceneje proizvedejo! Omogočitev izvoza naših vin in prepoved uvoza tujih vin ste sigurno dve vprašanji, od katerih je nadaljni obstoj našega vinarstva v največji meri odvisen! Kdo naj štiti naše interese pri trgovskih pogajanjih, če smo raztreseni in eden za drugega ne vemo! Kdo naj vpliva na vlado, da ne pripusti uvoza tujih vin? Kdo jo naj poduči, da bi bila naša pompost, če se izvoz našega vina ne omogoči in uvoz tujega ne prepove, ozir. ne zabrani? Vse to zamoremo le mi sami, ozir. naš zastopnik „Glavni Savez Jugoslovanskih Vinogradnikov“, če se strnemo v močne vrste, ki stojijo za njim in tvorijo neprodirljivo falango do najzadnjega sela v državi, kjer žive vinogradniki. Zatorej, vinogradniki, organizirajmo se! Ustanovimo si v vseh vinorodnih krajih svoja krajevna vinarska društva! Vsa krajevna vinarska društva ene pokrajine se strnejo v pokrajinsko zvezo vinogradnikov in vse pokrajinske zveze vinogradnikov tvorijo glavno zvezo vinogradnikov — Glavni Savez Jugoslovanskih Vinogradnikov, — ki je essekutivni organ organizacije in zastopnik naših interesov napram vladi in vsem javnim faktorjem.

Pa to še ni vse! Vsled nastalih novih razmer, se mora tudi naše vinarstvo o. de hoče obstati, temeljito preorientirati. Treba bo preustrojiti naše vinarstvo malodane v vseh pokrajinah: in ga postaviti na čisto drugo stališče, nego ga je zavzemalo pred svetovno vojsko. Da se ta preustroj pravilno izvrši, treba nam je enotnega postopanja, razdelitve vlog in dela, traktornalno vodstva v cel. akciji. In tudi na tem polju je „Glavna zveza vinogradnikov“ poklicana, da igra najvažnejšo vlogo. Zatorej vinogradniki, podpirajmo to zvezo! Vstopimo v njene vrste in ustvarimo si organizacijo, ki nas bo štela in vodila in ki nas bo v najkrajšem času prevedla do žaželjenega uspeha! Maribor, mesec februarja 1922. — Privremeni odbor „Glavnog Saveza Jugoslovanskih Vinogradnikov“.

Kaj je z modro galico? Že v predzadnji seji meseca decembra ali novembra 1921, je stavil odbornik dr. Versovšek na predsednika Kmetijske družbe vprašanje: Ali je predsedstvo skrbelo za zadostno množico modre galice za leto 1922? Tedaj je predsednik Pirc izjavil, da je galica oskrbljena v potrebni množini. Odborniki, zlasti iz Stareške ki največ potrebujejo modre galice, so bili vsled te izjave pomurjeni, ker se jim je dal točni odgovor, da je Kmetijska družba oskrbljena galico za vse vinogradnike. V zadnji seji je tajnik Lah omenil v poročil-

lu glede galice, da jo je bilo v zalogi še 26 vagonov in samo 8 vagonov so jo še dokupili. Predsednik Pirc je izjavil, da je izposloval od „Ekonomas“ še tri vagona. Ta množina seveda nikako ne zadošča. Vnel se je buren razgovor, v katerem so odborniki Slovenske kmetijske zveze gg. Steblovnik, Brenčič, Košar in Jan odločno nastopali proti omalovaževanju tega veličnega vinogradniškega vprašanja ja od strani predsedstva „Kmetijske Kmetijske družbe. Odbornik Jan je zahteval pojasnila zakaj se ni za galico zadostno poskrbelo. Odbornik Brenčič zahteva natančne številke, kako se je galica dosedaj razdelila. G. Košar zahteva, da se da zadoščenje bivšemu predsedniku Kmetijske družbe g. Janu in g. dr. Verstovšku, kateri se je svoječasno po časopisih, letakih in celo „Kmetovalcu“ napadalo radi nabave po 20 do 22 K kg. Če bi ne imela sedaj Kmetijska družba te zaloge po nizki ceni, bi morali člani plačevati galico po 30 do 40 K. Odbornik Steblovnik je zahteval pojasnila, kaj je z galico v Celju, katera je bila po svoječasni izjavi predsednika Pircja, vsa kupljena. Kam je izginila ta galica? O tem predmetu se bode razpravljalo še v prihodnji odborovi seji. Če ne dobijo člani Kmetijske družbe zahtevane potrebne množine galice, potem je boljše, da obrnejo Kmetijsko družbi hrbet in se sami organizirajo. Stajarski vinogradniki trepetajo vsako leto in so v skrbeh, če dobijo pravočasno galico ali ne. — Zahtevamo odločno pojasnila, kako je to, da je Kmetijska družba dobila tako malo število galice na razpolago, dočim se isti ljudje, ki delujejo v „Ekonomu“ napeljujejo zalogo „Ekonomas“ z galico. Torej, to je zopet jasen dokaz, da jim je strankarstvo več, kakor Kmetijska družba.

Obrezovanje korenin pri sajenju sadnega drevja in trsja.

Brez primerne obrezovanja korenin pri sajenju sadnega drevja je rast istega zelo ovirana, če ne popolnoma onemogočena. Ravno isto je pri trsu. Poskušalo se je vse mogoče načine: kratko in dolgo obrezovanje, a danes se za uporablja skoraj povsod srednja pot, t. j. korenine se srednje kratko obreže. Pri sadnem drevju — prikrasno vse poškodovane korenine do poškodovanega dela in prirežemo tako, da je rana kar mogoče majhna, kar dosežemo, ako odrežemo navpično na os korenine. Marsikateri saderjeji prirežejo korenine zelo poševno, tako, da pridejo koreninske rane celo na zemljo. Ta način je zelo napačen, ker nastane tukaj zelo velika rana, katero mora drevo zaceliti. Obrezujemo sadno drevo kakor trs vedno tik pred sajenjem. Sveža rana dosti hitreje zaceli, kakor pa že izsušena. Ako dobimo v roke že obrezana sadna drevesca, moramo vsako korenino sveže prirezati. Prav dobro je ako koreninice pred sajenjem pomočimo še v zmes vode, ilovice in kravjaka; tako se koreninice, ako jih prirežemo po več skupaj in potem sadimo, ne izsušijo preveč, razen tega pa dobijo že takoj nekaj hrane za prvo slo.

Pri trsu prirežemo spodnje, to je glavne koreninice, na 4—5 cm, srednje pa ali popolnoma odstranimo, ali pa prirežemo na 1 cm dolgosti. Marsikomu se zdi velika škoda odrezati lepe korenine, temu bodi v tolažbo, da koreninice, katere so prirezane nič ali le na kratko, navadno odmrjejo in iz začetkov istih poženejo zopet nove. To se lahko vsak vinogradnik preverja sam. Obrezovanje korenin je torej potrebno oravilo, katerega moramo pri vsakem sajenju izvršiti!

Jajce.

Jajčja trgovina se je tako močno razvila na Slovenskem vsled nizke cene jajc, da izvažamo za naravnost ogromne svote v tuzemstvo. Ko so se v jeseni osnovala sodišča za pobijanje dragin in so ista nastavila maksimalno ceno za jajca, e nastalo med kmetijskimi gospodinjami uravničeno ogroženje. Treba si bo kmetiskemu prebivalstvu za omniti, da so na več za to maksimalno ceno storili socialni demokrate, kajti povsod, koder so se slavila omenjena sodišča iz večine socialnih demokratov so se določile te

maksimalne cene z 2 K za komad. Ko bodo pri volitvah zopet prišli agitirati med kmetisko ljudstvo s svojo Kmetisko-delavsko zvezo, takrat si zapomnimo, da so tisti, ki bi radi jedli meso po 5 K in jajca po 2 K, za svoje osemurno delo pa zahtevajo malenkost 200 K. Pa nazaj, k tudi od socialnih demokratov priljubljenim kurim jajcem. Nobena hrana menda ni tako priljubljena od starih kot od mladih, kakor jajce. Ako s oznamo vrednost jajca — bomo videli, da je to tudi docela upravičeno, ker jajce ni samo dobro, on je tudi zelo redilno, pa najsibo pripravljeno na eden ali na drugi način.

Jajce ima v sebi toliko beljakovin in maščobe kakor pol kilograma govejega mesa ali pa tričetrt litra mleka. Nadalje ima v sebi precej fosfora in železnih snovi, koje so za razvoj naših možgan in krvi neobhodno potrebne. Osebe, ki trpijo na slabokrvnost, so se večkrat že zdravile z zavživanjem rumenjaka, ker ta ima največ od omenjenih snovi. Zelo izvrstna hrana je jajce, oziroma tudi sam rumenjak, za do enčke osebam, katere okrevajo po katerikoli bolezni, je jajce neobhodno potrebno in ima najboljši učinek tedaj, ako ga zavžijemo mehko kuhane-ga.

Kako voliva jajce na glas, menda ni treba posebej razlagati, ker znano je gotovo vsakemu, da veliko pevec pred nastopom spije surovo jajce, da podeli svojemu glasu potrebno nežnost in krepkost. Dnevno zjutraj ter zvečer zavžito jajce, stepeno s sokom treh citron, je enostavno, a večkrat že preizkušeno sredstvo zoper zlatenico.

Tudi v lepoticu igra jajce veliko vlogo, za dobavo lepih las si mnogo ljudi maže vsak mesec lase z rumenjakom.

Za opekline se mnogokje rabi beljakovina, ki se poklada na opekline, ter deluje proti napravi mehurjev in hladilno. Beljakovina nadomesti tudi arabsko gumo in prav dobro drži, če se fino s čopičem namaže. Jajčje lupine, pomešane in stolčene med kurjo pičo, preprečijo da ne neso kure jajca brez lupin.

Ako je kje kaka steklena posoda, ali okno še tako onesnaženo, odrgne naj se temeljito s silačenimi luščinami in vodo in bo postalo tako zopet čisto.

Po lefi, ko je dobiti dovolj svežih, in za tiste, ki kupujejo tudi cenejših jajc, je kar umereno si jih pripraviti za zimo. Najbolj priljubljeno je vlaganje jajc v apneno vodo. Položi se jajca v prsteno posodo ter jih zalije z raztopino: 1 liter vode, ½ kg apna in 1 žlica soli. Tako shranjena jajca se aržijo še eno leto in beljak se še vedno lahko stape v sneg. Preiskati pač moramo jajca, predno jih vložimo, glede svežosti. Sveža jajca se potopijo na dno mrzle vode. Jajca, katera ostanejo v sredi, niso ne sveža in ne pripravna za shranitev. Sveža jajca držano k ognju, mora dati mokro od sebe. Pripravne za pregledovanje so tudi že večkrat preizkušene svetilke, nalaže v ta namen pripravljen z električnimi baterijami. Mi „navadni“ zemljani bomo pa tudi po prejšnjih znakih spoznali, koliko je jajce sveže.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na zadnji sejem se je priglasilo: 9 bikov, 127 volov, 227 krav, 3 teleta in 6 konj skupaj 372 glav. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 26 K do 32 K, poldebili voli 18 do 25 K, plemenski voli 17 do 25 K, biki za klanje 18 do 22 K, glavne krave debele 18 do 22 K, plemenske krave 18 do 20 K, krave za klobasarje 13 do 16 K, molzne krave 18 do 20 K, breje krave 18 do 20 K, mlada živina 17 do 24 K.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste, II. vrste in meso od bikov, krav, telic 1 kg 40—48 K. — Telečje meso I. vrste 48 K, II. vrste 40 K. Svinjsko meso, sveže 1 kg 60 do 80 K.

Hmelj. Po nekaterih dnevih popolnega mrtvila je na hmeljskem trgu v Zalcu postalo zopet nekoliko živahnije gibanje in povpraševanje po hmelju. Hmelj so kupovali po 3200 do 3300 čeh. kron za 50 kg. Tudi se je dokupilo precej tujega hmelja letnika 1921 po 2600 do 2700 K za 50 kg. Za hmelj srednje kakovosti so ponujali po 3000 do 3200 K toda ljudje držijo blago, ker je dobro znano, da bo mo-

rala Nemčija krati svojo potrebo glede hmelja predvsem v Zalcu.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 310 do 314, francoski frank stane 5.86 do 5.87 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 5.08—5.10, za 100 čehoslovanskih kron 586 do 587, za 100 nemških mark 144 do 146 in za 100 laških lir 1720 do 1730 naših kron. Vrednost naše krone v Curihu znaša 1.55 centima (1 centim = 1 vinar). Od zadnega poročila je vrednost našega denarja padla za 2 točki.

Tedenske novice.

Našim cenj čitateljem in naročnikom. Cirilo tiskarna je začela postavljati nove stavne stroje, radi tega je izšel „Gospodar“ tokrat prikrajšan za 4 strani. Več dopisov in novic, ki so bile poslani za „Gospodarja“, smo odstopili „Straži“, sicer bi zastarele. Odslej zanaprej pa bo „Gospodar“ izhajal v lepšem tisku na 8 straneh in se bo skrbno oziral na vsak mu doposlani dopis. in notico. Za tokrat pa prosimo nekoliko potrpljenja.

Delokrog poslancev Slov. ljudske stranke. Izvršilni odbor SLS za Stareško, Prekmurje in Mežiško dolino je sporazumno z načelstvom Jugoslov. kluba odredil našim poslancem nov delokrog. Dr. Josipu Hohnječu so dodeleni sodni okraji Vrnsko, Ormož, Ljutomer in Prekmurje; poslancu Vlado Pušenjaku: Gornji grad in Šoštanj, Slovenj Gradec, Marenberg in Mežiška dolina; Davorin Krajinču Celje, Smarje in Rogatec; Jos. Skoberne: Laško, Sevnica, Brežice in Kozje; Ivanu Roškarcu: Gor. Radgona, Sv. Lenart in Maribor levi dr. breg; Frano Zebot: Maribor mesto, Maribor desni dravski breg, Ptuj-Slov. Bistrica in Konjice; J. Klekl Prekmurje. V važnih zadevah se naši somišleniki lahko obračajo do tistega poslanca, kateremu je dotični sodni okraj dodeljen. Na ta način bodo volili svojega poslanca vedno lahko obveščali o gospodarskih težkočah in o drugih stvarih. Naše zavrnike prosimo, da se v danih slučajih ozirajo na to razporedbo. Poslancu dr. Antonu Koroseču ni dodelen noben okoliš, ker je itak preveč zaposlen z vodstvom Jugoslov. kluba in stranke.

Kmetiske zveze celjskega okrožja. Nekatere Kmetiske zveze ponovnim povzročajo, da se danes niso poslale ne seznama članov, ne novoizvoljenega odbora, ne članarine. S tem povzročajo tajništvo SLS v Celju mnogo nepotrebnega pisarjenja, stroškov ter zamude časa, ovirajo napredek organizacije in s tem škodujejo celi naši stranki. Vse Kmetiske zveze, ki tozadevno se niso spolnile svoje dolžnosti, pozivam, da pošljete vsaj do 15. marca: 1. seznam članov Kmetiske zveze za leto 1922 (prepis), 2. novoizvoljeni odbor Kmetiske zveze, ki ga mora izvoliti občinski zbor Kmetiske zveze po danih navodilih, 3. članarino (po 4 K od vsakega člana), 4. pošljite tajništvo SLS v Celju, 5. obdržite za svojo krajevno organizacijo. Opozarjamo na sledeče: 1. Kmetiske zveze, ki nam ne sporočijo svojih novoizvoljenih odborov, ne bodo zastopane na glavnem zboru zavrnikov, ki je vrhovna oblast stranke. Pošljite torej kar najhitreje novoizvoljeni odbor. 2. Od 15. marca naprej bo naše tajništvo posredovalo samo za tiste, ki so pristopili h Kmetiski zvezi, plačali članarino 4 krone ter so v našem tajništvu vpisani. Zato nam pošljite vsaj do 15. marca seznam članov za leto 1922 in ½ članarine. Do 15. marca mora biti vse v redu. Tajništvo SLS v Celju. — Marko Krajnc, tajnik.

Shod KZ v Kamnici pri Mariboru. — Preteklo nedeljo poravnani maši smo imeli političen shod SLS (KZ). Predsedoval je g. Lorber kot predsednik krajevne organizacije. Poročal je prof. Vesenjaku o notranji politiki, državnem proračunu in posebej o nameravani razdelitvi države na oblasti ter o organizaciji vojske. Za nujno je govoril še domači g. župnik in posestnik Hlebič. Zborovači so se glasno odobrili stališče Jugoslovanskega kluba in stranke. Izrazili so tudi željo, da bi se na enem sestanku govorilo izključno le o davkih.

Gospodinjstva Sola v Ljubljani. V Kuratorij kmetijske gospodinjstva Sola v Ljubljani, katero nad vse spretno

vodijo šolske sestre v Marjanšču in ki je last Kmetijske družbe, je izvolil v zadnji seji v odbor g. Košarja pri Sv. Dolfenku.

Nekaj dišečih spomladanskih vijolic iz zadnjega "Kmetijskega lista: "Genebrata", "Slovenski slepar", "slepar", "vrtoglavi P.", "župnik dela sovraštvo", "opankar iz Nazareta" itd. In to v komaj nekaj vrstic vsebujočem dopisu iz Zavodnjega. Castitno ondotnim samostanežem na olici, ako jim diše take ovetke.

Velikanski požar v Mariboru. — Preteklo nedeljo nekako ob 2. uri popoldne je izbruhnil v paromlinu Ludovika Franz v Melju požar, kakoršnega Maribor že več desetletij ni videl. Na kraj nesreče je razven mariborske požarne brambe prihitalo še več drugih sosednih požarnih bramb, kot iz Hoč, Zrkovc, Pekar, Pobrežja in Kamnice. Grozen prizor je privabil na kraj nesreče gotovo blizu 20 tisoč oseb. V kratkem času je bil paromin, velikansko poslopje, v plamenu, goreči ogorki so padali daleč naokoli in povečali nevarnost, da se vnamejo tudi druga poslopja. Vročina je bila neznosna. Na kako gašenje gorečega poslopja ni bilo misliti, pač pa so požarne brambe napele vse svoje sile, da se požar kolikor mogoče omeji. Ko je bil se paromin v polnem plamenu, se je požar razširil še tudi na tovarno testenin, ki je bila kmalu v plamenu. Vsled velike vročine je obstojala nevarnost, da se vname še tudi na nasprotni strani ležeče skladišče. V velik nevarnosti je bilo tudi skladišče za moko. Vzrok požara še ni dognan. Velika nevarnost za celo mesto je bilo 7 cistern petroleja in 2 cisterni bencina. Le ogromni požrtvovalnosti gasilcev se je zahvaliti, da se je zabraula nesreča. Povzročena škoda se ceni na 100 do 120 milijonov kron, ki je pa le deloma krita z zavarovalnino. V tem mlinu je bilo zaposlenih 150 delavcev in 20 uradnikov, ki so sedaj brez zaslužka.

Dalmaciji proti lakoti. Iz srednje Dalmacije, zlasti z otoka Brač in

iz makarskega primorja prihajajo obupni glasovi. Ljudstvo je ogroženo od lakote, nima živeža, nima denarja, le samo vino in olje, edini pridelek je v kleteh, ker se vlada ne briga, da bi uredila izvoz ter s loh oskrbela, da tudi dalmatinsko ljudstvo sravi svoje prideleke na kak način ali v zamenjavo, ali pa v denar. Z ribolovom tudi ni nič, saj celo mrež in drugih priprav ni nikjer dobiti. Oblasti se brigajo samo za politiko, drugo jim pa deveta briga, Dalmacija je odrezana od drugih delov države. Trgovci, ki so pred 4 meseci naročili živež, zlasti moko na Hrvatskem, blaga še do danes niso sprejeli. Vagoni so se sicer odpeljali, pa so nekje obtičali ali pa se izgubili. — Narod z obupom gleda v bodočnost, po mestih pa trupe postopačev, ki živijo po večini na račun bednega naroda, po vzoru italijanskih fašistov proslavljajo centralizem ter nadlegujejo mirne in trezne državljane.

Rop državne pošte v Crni gori. — Crnogorske šume in planine so polne raznih odmetnikov, ljudi, ki so se ognih političnemu preganjanju, in pa tudi takih, ki mislijo samo na rop in nasilje. Razbojniških beguncev ali odmetnikov je seveda pretežna večina in zato je tudi javna varnost v Crni gori da nas bogvaruj. Roparji navali večkrat na vasi in na glavno cesto ter oropajo vse, kar jim pride pod roko. Sedaj so že drugič oropali državno pošto. Tokrat na cesti, ki vodi iz Podgorice v Nikšič. Rop je izvršila tolpa roparja Mile Boškoviča, pobrala je ves denar in tudi potnikom, ki jih je bilo devet, ni prizanesla.

Živ pokopan. V Vrdniku v Vojvodini je dala neka delavčeva žena svojemu dveletnemu otroku skledico čaja, v katerem je skuhala večjo množino maka. Ta pijača je kot strup otroka tako epojila, da so vsi mislili, da je umrl. Poslali so po zdravnika, toda zdravnik ni prišel, pač pa je mesto njega prišel nek bolniški uslužbenec, ki je izjavil, da je otrok umrl. Otrok je bil pokopan, toda grobar je kmalu

na to slišal jokanje iz groba. Ko so grob odkopali, je bil otrok že mrtev, kajti zadušil se je. V smrtni borbi v grobu si je dete, žrtev lahkomiselnosti, izgrizlo vse prste.

Zločin, ki ima malo primer in se je zgodil 19. t. m. v Spodnji Idriji. — Neznani in doslej še neodkrit zločinec je vdrl v Gostiševsko hišo, ki stoji na samem. V njej sta prebivala 85 letni starček in žena pokojnega gospodarja Gostiše. Ko je prišel Anton brat pokojnega gospodarja v nedeljo popoldne na obisk, je dobil hišo zaprto. Skozi okno je zagledal pri peči svojega očeta z vrvjo za vratom in vsega v krvi. Hoteč poklicati gospodinj, je razbijal po vratih, a ker se mu ni oglašil nihče, je šel po soseda in o rožnčke, ki so skozi okno vdrl v hišo. Starček je bil zadržan z vrvjo, na glavi pa je imel vse polno ran in udarcev. Gospodinja pa je ležala v kuhinji s preklano glavo, poleg nje pa krvava sekira. Zločinec je dopolne med 10. mašo umoril očeta, prebrskal vse za denarjem, a ker ni dobil ničesar, je počakal še gospodinj. Le-ta je prišla od desete maše in našla v kuhinji grozno smrt. Morilec je zaklenil od znotraj vsa vrata in odšel skozi stranišče. V snegu je najti eno samo sled, ki pelje proti jugoslovanski meji. Iz tega sklepajo, da je izvršil zločin kak tihotapec, ki je pri Gostiševih prenočeval. Vse dosedanje poizvedbe za storilcem so ostale brezuspešne.

Železniška nesreča v Srbiji. V ponedeljek proti poldne je skočil iz tira s premožom obložen vlak med senjskim rudnikom in Čurjijo. Lokomotiva in dva vagona sta se prevrgla, od vlakovremnega osovja so ranjeni trije med njimi tudi vlakovodja. Praga se je radi te nesreče do drugega jutra zaprla, vzrok nesreče bodo na brž zopet pereli pragi ali kak drug naredki pače edinole na rovaš zanikorne železniške uprave.

Usmrtilcev na smrt obsojenega. V Monakovem na Bavarskem je ml za-

radi večkratnega hudodelstva umorov obsojen na smrt neki gozdar Herma Polivka. Na smrt obsojeni morlec je trdovratno odklonil vsako pomilosočen je, vsled česar so ga morali na lastno zahtevo ponedeljek dne 20. februarja zjutraj ob 7. uri ustreliti. Obsojenec je tudi trdovratno odklonil vsako duhovnikovo tolažbo, vsled česar njegova usmritev ni ganila niti enega odividca. Čeprav je bil on in večina navzočih protestantskega veroizpovedanja.

Eksplozivni največji zrakoplov. Ameriška poročila pravijo, da je eden največjih zrakov lovov na svetu treščil na neko vojašnico v Norfolk in eksploziviral 35 oseb je bilo mrtvih, le 10 oseb so rešili, zrakoplov je pa popolnoma zgorel.

Zena — protestantski duhovnik. V Jeni na Nemškem se je pripetil prvi slučaj, ko je postala žena protestantski duhovnik. Protestantska občina v Jeni je namreč izvolila neko gospo Jero Schäffer za svojega duhovnika.

Neznosna zima v Rusiji. V Rusiji vlada tako strašna zima, kakršnje ne pomnijo niti najstarejši ljudje, kajti na mnogih krajih je padel toplomer na 62 stopinj pod ničlo! Grozna zima in lakota se navajata kot vzrok, da je na mnogih krajih Rusije izbruhnila skrajno nevarna in nalezljiva lakozvana "spalna bolezen". Človek vsled onemoglosti zaspi tako trdno, da se ne prebudi več! Ta bolezen zahteva ponekod do 70% človeških žrtev!

Mlini na veter. Na svetu ni države, ki bi imela toliko število mlinov na veter, kakor jih ima Nizozemska, saj je ta dežela za take mlina kakor nalašč ustvarjena, kajti v nobeni drugi deželi na svetu ni toliko vetrov kakor na Nizozemskem. Seda pa na nizozemski mlinarji obsodili svoje mlina na veter na smrt, kajti nadomestili jih bodo z motorji, ker mlina na veter jim melje, o prepočasi.

LEPOTA

kože, obraza vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera priznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

"ELSA" liližno mlečno mlo najboljše blago, najfinejša mila lepote; 4 kosi z zamotom in poštino 98 K.

"ELSA" obrazna pomada odstrani vsako nečistost kože, sončne pege, zajedance, nabore i. t. d., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštino K 52.—

"ELSA" Tannchina pomada za rast las krepki kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost i. t. d., 2 porcelanasta lončka z zamotom in pošt. K 52

Prodajalci ako naročijo najmanj 12 kosov od enega predmeta dobijo popust v naravi.

Razno: Liližno mleko 15 K.; Brkomaz 8 Kr.; najfinejši Hega puder dr. Klugera v velikih originalnih škatuljah 30 K.; najfinejši Hega zobni prašek v patent škatuljah 30 K.; puder za gospe v vrečicah 5 K.; zobni prašek v škatuljah 7 K.; v vrečicah 5 K.; Sachet dišava za perilo 5 K.; Schampon za lase 5 K.; rumenilo 12 listkov 24 K.; najfinejši parfem po 40 in 50 K.; Močna voda za lase 58 K. Za razne predmete se zamot in poština posebej računa.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica donja, Elsa trg 34/ Hrovaško. 2—20 741b

TRGOVINA
Na drobno Na debelo
emajlove, steklene, porcelanaste in majolične posode se priporoča cenj. občinstvu
ALBERT VICEL, Maribor, Glavni trg 5.

Našli bodete za lastno uporabo in **DARILA**, predmete v zlatu, srebru, nakitu, ure, veržice, prstane, uhane, narokvice in krstne spominske obeske od raznih potrebnosti

kaj iščete

pri znani firmi **SUTTNER** po najnižjih dnevnikih cenah v najlepšem modernem izdelku. Zlice, nože vilice in škarje, žepne nože, doze za cigarete in tobak, stroje za briti, vžigalnike i. t. d. vsebuje sijajni katalog s slikami od

Tvorniške tvrdke H. SUTTNER, Ljubljana št. 992.

MALI OGLASI.

Učenka priidna in poštena se sprejme v trgovino mešanega blaga Z-molo v Fram. 2—2 105

Sprejme se za vsa vrsta dela priidna in pošten fant okoli 20 let star, ra mesečno plačo in hrano pri Alojsu Zelenko, trg. vrtnar, Celje. 2—3 111

Travnik vzame v pajem, ali kupi Matija Obrab Maribor Loška ulica 13. 7—10 2

Posestvo za prodaj; obstoječe in stanovanjska sa dražino, novo go-podarsko podolje, 16 oralov zemlje, levo njive, travniki, lahko redi troje goved. Tudi hosta je poleg la travniki zasajenih s brajdami in sadnim drevjem. Posestvo je tik farne cerkve Sv. Miklavža nad Laškim. Cena 120.000 K. Več se izve v trgovat Uloga pri Sv. Marjeti poleg Rinskih toplic. 2—2 100

Trte šmarnice! Imam na prodaj 8000 šmarnicnih trt boljše vrste, oglašiti se je pri Vintu Vauk, Senčak, Jurčič pri Ptuj. 2—3

Pridno deklo sprejme trgov. aka hiša pri dobri postri šbi in dobri plači. Pretežno delo je krmiljenje 2 svinj, delo na 1 četrt orla polje in sodelovanje v hiš. Vprata se na Stan. Schmid, Strass, (Uc svrogan), Stmk. 2—3 97

Benc motorje domače, sadjerne in značilne mlise, koruzotrebce reporence, krmorensne stroje, trmosplivce, mlilne stroje, gepelje, preše za sadje, osočne sesalke, domače peči i. t. d. dohavlja takoj Stan. Schmid, Strass, (Uc svrogan) Stmk. 2—3 98

Kot kolarski mojster bi se rad nasečil v vsab kolarskih poslih dobro izvežban kolar. Prevsame tudi že obstoječo kolarsko obrt. Vstopi tudi v večje podje je kot delavec. Občlatki uradi in sa sebniki, ki vedo sa prime: en kraj in prostor, blagovolje naj to sporečiti na naslov: Kristijan Heiberlik, kolar v Marenbergu. 3—3 86

ZAHVALA.
Vsemogočnemu je dopadlo, da je dne 20. februarja zjutraj poklical k Sebi predrago 84letno ženo, oziroma mater, staro mater prababico in teto, gospo
Marijo Kamenšek, pd. Vinški
ki smo jo dne 22. februarja spremlili k večnemu počitku. Za mnogobrojne do-kaze iskrenega sočutja, povodom njene dolge bolezni izrekamo tem potom pri-srčno zahvalo vsem prijateljem in znancem. Posebna zahvala bodi izrečena č gg. domačima duhovnikoma in dekletom III reda sv. Franciška katere so spremljale drago pokojnico z zastavo Končao bodi zahvala vsem sosedom ter sploh vsem, ki so tako mnogobrojno od blizu in daleč prihitali ter nji izkazali zadnjo čast. Nepozabno pokojnico pa priporočamo v molitev in blag pomim.
Na svidenje nad zvezdami. Bog plačaj Vam ves trud!
Počivajte v miru, lahka Vam zemljica!
VINEC pri ROG. SLATINI, dae 23. februarja 1922.
Žalujoča rodbina Kamenšek, pd. Vinški

Proda se zemljišč, trav-nik in njive, ki meri 4 orala, blizu cerkve ob ve-likih cest, lep prostor za stabo, pol ure od osvajje Slov Bistrica. Lastnik St. Franciška R. ber, La-porje št. 10. 108

Sladno kal (tolarje) piva, najme-ne še in najboljšo močno krmilo sa daje kravo, živino, pizanje vtič, isborne konjsko krmilo, ve-dno avče prodaja pivovarja T. Göts, Maribor. 1—3 91

Malo posestvo 4 orala zemlje se prodaj v Skokah 16, pri Hodau. 125

Proda se radi pre-ritivo po jako ogodni ceni: trgovska oprava, ledenica, ročat mlin sa vžrobljenje in mlitje, slikarski stroj, pisalni st. of, Pecko, Rače, pri kolodvoru. 125

Mlin na prodaj. Občinski mlin v Trbovljah se prodaj na javni dražbi, ki se bo vršila dne 12. marca t. l. ob 10. uri do-poldne na licu mesta v Trbovljah. Notranja oprava, s 8 kamati in stopje, je v dobrem stanju. Poleg mlina sa prodaj tudi 15 arov se-mitje. Vključna cena 30.000 Dn. Morebitna pojavnila je dobiti pri županstvu v Trbovljah. 129

Izjava.
Podpisana obžalujeva svoje ravnanje napram g. Francetu Kodela, oškrbniku na Resi Videm, v gostilni Podjed na Vidmu, z dne 11. prosinca 1922, ter se mu zahvaljujeva, da nama je odpustil in ni vložil obtožbe.
Anton Juvančič. Kajetan Juvančič.

Naznanilo.
Glavni zastop banke "Slavija" se nahaja od 1. februarja 1922 v Mariboru, v Slovenski ulici št. 36, čez dvorišče v 1. nadstr. pri stranki S ranko. Podpisani se cenj občinstvu priporoča, da zavarujejo proti požaru, vlomski tatvini, šipe in življenje ri zanesljivem slovanskem zavodu svoje imetje. Uradne ure v sredo in četrtek od 8. do 12. ure dop.
Z odličnim spoštovanjem
Ivan Veras.

Razglas.
V ponedeljek, dne 6. marca 1922 ob 9. uri dopol-dne se bode vršila prostovoljna sodna dražba gozdnih parcel spadajočih v zapuščino pok. Ferik in sicer na licu mesta pri Sv. Barbari. Natančnejša pojavnila je dobiti pri sodišču v St. Lenartu in pri odvjetniku dr. Franjo Rosina. 124